

וטעם הדבר הוא, כי הנה עשר שמות של אהי"ה במילוי מילויים יש בכל מילוי מהם בסוד מילוי המילוי ז"ך אותיות כנודע, והנה עשר פעמים ז"ך הם בגימטריא ע"ר, ואלו הניצוצות של קרי דאדם הראשון עשאום רע, בסוד ויהי ער רע, ולכן שנות מספר גלות מצרים הם תלויים בשם אהי"ה, אשר עשרה אחוריים שלו הם כמספר רד"ו שנה כנזכר^(א).

מתוק מדבש

בק"ל שנה, שהטיפות הם החסדים והגבורות של הדעת, גם נתבאר במאמר הקודם כי אחיזת מצרים היתה בעשרה שמות אהי"ה שהם לבושי החסדים והגבורות דדעת, ועתה יבאר איך ע"י ניצוצות הקרי שיצאו לבטלה נפגמו גם לבושי החסדים והגבורות שהם עשרה שמות אהי"ה במילוי המילוי.

וזה שאמר וטעם הדבר שמספר שנות גלות מצרים תלוי בעשרה שמות אהי"ה הוא, כי הנה עשר שמות של אהי"ה במילוי מילויים ביודיין כזה, אל"ף למ"ד פ"א, ה"י יו"ד, יו"ד וי"ו דל"ת, ה"י יו"ד, יש בכל מילוי מהם של עשרה שמות אהי"ה בסוד מילוי המילוי ז"ך אותיות כנודע (ע"ס שט"ז פ"ג), והנה עשר פעמים ז"ך אותיות של מילוי המילוי של השם אהי"ה הם בגימטריא ע"ר, ואלו הניצוצות של קרי דאדם הראשון שיצאו לבטלה, עשאום ר"ל פגמו את מספר ע"ר אותיות של מילוי המילוי דעשרה שמות אהי"ה, ונעשו רע, בסוד הפסוק (נראשית למ ז) הנאמר על ער בנו של יהודה ויהי ער שהשחית זרעו ופגם בר"ע אותיות מילוי המילוי דעשרה שמות אהי"ה ונעשה רע, ולכן כיון שנפגמו עשרה שמות אהי"ה, לכן (ס"ג) מספר שני גלות מצרים הם תלויים בשם אהי"ה, אשר עשרה אחוריים שלו הם כמספר רד"ו שנה כנזכר^(א) ר"ל שעשרה שמות אהי"ה פשוטים עולים מאתים ועשר כמנין רד"ו, (עפ"י רס"ו נהגוניי אות י).

אמר רבי שמואל ויטאל ז"ל כי כמו שלעיל לשון הרב נראה מוטעה אף זה הלשון מה שאמר הרב ז"ל שעשרה אחוריים של שם אהי"ה הם כמספר רד"ו שנה, הוא מוטעה, כי עשרה פעמים שם אהי"ה בריבוע הם כמנין ת"ם ולא כמנין רד"ו, וצריך לתקן כמו שתקנתי לעיל, ששנות הגלות היו רד"ו שנה כמספר עשרה אהי"ה פשוטים, אשר אחר כך בריבועם נעשים י' פעמים ד"ם.

אמנם משה רבינו עליו השלום במראה הסנה (שמות ג ב) שהוא בענין גלות מצרים, היה חושב כי כיון שישראל שבאותו הדור גרמו אל הסתלקות הדעת העליון, שהם עשר הויו"ת של חמשה וחמשה גבורות, אם כן המשך שני גלותם יהיה כמספר העשר הויו"ת אשר נסתלקו בעונם, שהם בגימטריא ר"ס, וזהו מה שכתוב וירא ה' כי ס"ר ל"ראות", רצה לומר שכפי "ראות" שכלו של משה היה העון תלוי בעשר הויו"ת שחשבונם ס"ר, ולכן כפי מספרם יהיו בגלות וכפי זה לא הגיע עדיין זמן הגאולה.

אז אמר לו השם יתברך כי אין קץ גלותם תלוי בהויו"ת הדעת

מתוק מדבש

מרע"ה חשב שבסילוק הויו"ת העולים ס"ר תלוי אריכות הגלות וממשיך ואמר אמנם משה רבינו עליו השלום במראה הסנה (שמות ג ב) שהוא נבואה למשה רבינו בענין קץ גלות מצרים, היה חושב משה רבינו כי כיון שנשמות בני ישראל שבאותו הדור גרמו אל הסתלקות הדעת העליון, כי נמשכו מהניצוצות שיצאו לבטלה מאדם הראשון, ששרשם בדעת דז"א, וכדי שלא תהיה אחיזת החיצונים כל כך נסתלקו שמות הדעת דגדלות מהז"א שהם עשר הויו"ת של החמשה חסדים וחמש גבורות של הדעת דז"א, והיה משה חושב כי אם בן צריך שהמשך שני גלותם במצרים יהיה ר"ס שנים כמספר העשר הויו"ת אשר נסתלקו בעונם מהדעת דז"א, שהעשר הויו"ת הם בגימטריא ר"ס, וזהו מה שכתוב (שמות ג ד) וירא הויה"ה כי ס"ר ל"ראות", רצה לומר שכפי "ראות" שכלו של משה, היה העון ר"ל הפגם שבנשמות בני ישראל תלוי בעשר הויו"ת שחשבונם ס"ר, ולכן כפי מספרם של עשר הויו"ת שהם ר"ס שנים יהיו בני ישראל בגלות מצרים, וכפי זה לא הגיע עדיין זמן הגאולה, כי עדיין היו במצרים קרוב לר"י שנים בלבד, ולא נשלם מספר ר"ס שנה, ואי אפשר לגאלם קודם שהושלם שנות גלותם.

הקב"ה גילה למשה שאריכות הגלות תלוי ביניקת החיצונים מ"י שמות אהי"ה העולים רד"ו והגיע זמן גאולתם

הנה כשראה הקב"ה שמשה רבינו סובר שצריכים בני ישראל להיות במצרים ר"ס שנים, אז אמר לו השם יתברך למשה רבינו כי אין קץ גלותם של בני

שנסתלקו, אלא באחוריים דשמות אהי"ה שנשארו בדעת דז"א, אשר מהם יונקים החיצונים בגלות הזה, וכפי מספר מקום (דף פ ט"א) יניקתם, כך המשך מספר שני ממשלתם, והם רד"ו שנה כנוזכר, וזהו מה שאמר הכתוב (שמות ג יד), ויאמר כה תאמר לבני ישראל אהי"ה שלחני אליכם, להורות כי אחוריים של אהי"ה הם המתגלים עתה ומהם אחיזת ממשלת החיצונים שהם רד"ו שנה, ואם כן כבר הגיע זמן גאולתם.

והנה פרעה הרשע מכשף גדול היה אין כמוהו כמו שאמרו זכרונם לברכה, וידע בחכמתו הסתלקות ז"א הקדוש, וחזרתו ליכנס בסוד העיבור תוך אימא עילאה, וראה כי אין ז"א הנקרא שם הוי"ה

מתוק מדבש

ישראל תלוי בעשר הוי"ת הדעת שהם החסדים והגבורות שנסתלקו שמספרם ר"ס, כי כיון שנסתלקו אין החיצונים יונקים מהם, אלא הקץ תלוי באחוריים דשמות אהי"ה שהם לבושי החסדים והגבורות שנשארו בדעת דז"א, אשר מהם יונקים החיצונים בגלות הזה של מצרים, וכפי מספר עשרה שמות אהי"ה ששם הוא (דף פ ט"א) מקום יניקתם של החיצונים, כך המשך מספר שני ממשלתם שהם פרעה ומצרים, והם רד"ו שנה כנוזכר, וזהו מה שאמר הכתוב (שמות ג יד), ויאמר כה תאמר לבני ישראל אהי"ה שלחני אליכם, להורות כי אחוריים של אהי"ה הם המתגלים עתה בתוך הז"א ר"ל שלא נסתלקו מהז"א ומהם אחיזת ממשלת החיצונים ויניקתם שהם עשרה שמות אהי"ה פשוטים העולים למנין רד"ו שנה (מסרס"ו נסגוני"א אות י), ואם כן שקץ גלות מצרים תלוי בעשרה שמות אהי"ה ולא בעשרה שמות הוי"ה, אם כן כבר הגיע זמן גאולתם של בני ישראל ממצרים.

פרעה כפר בשם הוי"ה דגדלות והודה בשם אלהי"ם דעיבור והנה פרעה הרשע מכשף גדול היה אין כמוהו כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (עין שמות רצה ט ו), וידע בחכמתו את הסתלקות פרצוף הפנימי עם המוחין דגדלות מן ז"א הקדוש, וחזרתו ליכנס בסוד העיבור תוך אימא עילאה ר"ל שהיו פועלים בו רק המוחין דעיבור כבזמן היותו תוך אימא עילאה (וכנ"ל מש"ס יא), וראה בחכמתו כי אין ז"א הנקרא שם הוי"ה שהוא המוחין

משגיח ושליט אז בעולם, ולכן בבא משה אליו כפר בעיקר ואמר לא ידעתי את ה', כי ראה כי יניקת קליפה העליונה השולטת עליו על פרעה לא היתה יונקת משם, וזהו לא ידעתי את ה', הוא ז"א הנקרא הוי"ה כנודע.

גם אמר מי ה' אשר אשמע בקולו, רצה לומר הנה ז"א הנקרא יהו"ה אשר אתה בא בשליחותו אלי, היכן הוא כדי שאשמע בקולו, והלא סילק השגחתו ונכנס בסוד העיבור, ועל דרך זה ביארו בספר הזהר בפסוק ויחזק ה' את לב פרעה, כי כשהיה שומע שם ה' מפי משה, זה היה גורם לו לחזק את לבו, כי ידע בחכמתו שלא היה אז מתגלה והיה נעלם בסוד העיבור.

האמנם בשם אלהי"ם היה מודה, כי הרי יוסף אמר לו אלהי"ם יענה את שלום פרעה, והוא השיב ואמר אחרי הודיע אלהים

מתוק מדבש

דגדלות ז"א משגיח ושליט אז בעולם רק המוחין דאלהי"ם שולטים בעולם כדלקמן, ולכן בבא משה אליו ואמר לו (שמות ה ט) כה אמר הוי"ה וגו' שלח את עמי, כפר בעיקר הנהגת השם הוי"ה, ואמר (סס ה ב) לא ידעתי את הוי"ה, כי ראה כי יניקת קליפה העליונה השולטת עליו על פרעה שהוא שרו שלמעלה לא היתה יונקת משם מהשם הוי"ה, וזהו שאמר פרעה למשה לא ידעתי את הוי"ה, הוא ז"א בגדלותו הנקרא הוי"ה כנודע (ע"ס של"ס פ"ב).

גם אמר פרעה למשה (סס) מי הוי"ה אשר אשמע בקולו, רצה לומר הנה ז"א הנקרא יהו"ה אשר אתה בא בשליחותו אלי שאמרת "כה אמר הוי"ה" היכן הוא כדי שאשמע בקולו, והלא סילק השגחתו מן העולם ונכנס בסוד העיבור בתוך אימא, ועל דרך זה ביארו בספר הזהר (נשלט דף נב ע"ב ונצלו"ט כרך ה' עמ' קפב) בפסוק (שמות ט יב) ויחזק הוי"ה את לב פרעה, כי כשהיה שומע פרעה שם הוי"ה מפי משה, זה עצמו היה גורם לו לפרעה לחזק את לבו, כי ידע בחכמתו שהשם הוי"ה דגדלות ז"א לא היה אז מתגלה והיה נעלם בסוד העיבור בתוך אימא.

וממשיך ואמר האמנם בשם אלהי"ם היה פרעה מודה, כי הרי יוסף אמר לו (בראשית מט טו) אלהי"ם יענה את שלום פרעה, והוא השיב ואמר

אותך כו', ונמצא שהיה כופר בשם הוי"ה ומודה בשם אלהי"ם. והענין הוא זה, כי הנה בהיות זמן גדלות דז"א יש לו מוחין דשם ההוי"ה ובהיותו בזמן הקטנות או בזמן העיבור יש לו מוחין דאלהי"ם כמבואר אצלנו, והנה עתה שהיה ז"א בסוד העיבור היה לו מוחין דאלהי"ם ולא דהוי"ה, ולכן היה כופר בהוי"ה ומודה באלהי"ם. גם הענין הוא כי הנה נודע ששליטת החיצונים אינם ח"ו בשם ההוי"ה אלא בשם אלהי"ם, ולכן עתה אשר ז"א היה בסוד העיבור היה בבחינת מוחין דאלהי"ם והיה יכולת אז בחיצונים לינק ולהתאחז שם.

מתוק מדבש

ליוסף (שס מא לט) אחרי הודיע אלהים אותך כו', ונמצא שהיה כופר בהנהגת שם הוי"ה ומודה בהנהגת שם אלהי"ם.

והענין שפרעה היה כופר בהוי"ה ומודה באלהי"ם הוא זה, כי הנה בהיותו זמן גדלות דז"א יש לו מוחין דשם ההוי"ה בכלי הפנימי שלו, ובהיותו הז"א בזמן הקטנות שהוא בחינת יניקה, או בזמן העיבור במעי אימא יש לו מוחין דאלהי"ם בכלי האמצעי או בכלי החיצון כמבואר אצלנו (ע"מ ש"מ פ"י), והנה עתה בגלות מצרים, דהיינו בהיות יוסף במצרים שהיה ז"א בסוד העיבור, היה לו רק מוחין דאלהי"ם שהוא מוחין דעיבור ויניקה (והמוחין דיניקה היו דוממים נו, וכנ"ל מש"ש אות יא), ולא היה לו מוחין דהוי"ה שהוא מוחין דגדלות, ולכן היה פרעה כופר בהנהגת שם הוי"ה ומודה בהנהגת שם אלהי"ם.

מקום הקליפות הנקראות אלהי"ם אחרים הוא בסוף ההשתלשלות של השמות אלהי"ם

גם ר"ל עוד טעם על הענין שפרעה היה כופר בשם הוי"ה ומודה בשם אלהי"ם, הוא כדלהלן (נעמ'...), ובתחילה מבאר הרב ז"ל באורך אחיזת ויניקת פרעה ומצרים משם אלהי"ם, וזה שאמר כי הנה נודע (ע"מ...), ששליטת החיצונים ויניקתם (ס"ג) אינה ח"ו בשם ההוי"ה שהוא מוחין דגדלות אלא בשם אלהי"ם שהוא מוחין דקטנות וכדמפרש ואזיל, ולכן עתה אשר ז"א היה בסוד העיבור בבחינת כלי החיצון (ונסוד היניקה נצמינת כלי האמצעי כדלהלן), לכן היה בבחינת מוחין דאלהי"ם בלבד והיה יכולת אז בחיצונים לינק ולהתאחז שם בשמות אלהי"ם.

והטעם הוא, כי שם זה דאלהי"ם מתפשט מדרגות רבות עד שבסוף מדריגה האחרונה מן השמרים של יין אשר בו יוצא מסופם בחינת הקליפות הנקראות אלהים אחרים, כנזכר בסבא דמשפטים בדף צו ע"א על פסוק מלך אלהי"ם על גויים כו'.

והענין הוא כמבואר אצלנו כי שלשה מוחין יש בזמן הקטנות

מתוק מדבש

להבין המאמרים הבאים בעזה"י, נקדים מה שכתב הרב ז"ל במבוא"ש (ש"י ס"ז פ"ג, דף ט"ט א), וזה לשונו בקיצור, דע כי אלהי"ם דקטנות (ר"ל דעיבור) הם מתפשטים בזו"ן ובבי"ע כולו, אמנם גם בזמן היניקה הם בחינת אלהי"ם, ג' מוחין חכמה ובינה ודעת (זו"ן לאלילות), והנה אלהי"ם דיניקה הם דין קשה שהם (ממפשטים) באחוריים של הקדושה דבריאה יצירה עשיה, ואלו הם ק"כ צירופי אלהי"ם דקדושה, ומשם (מסוף העשיה) ואילך, (הס מקוס) הקליפות (הנקראים) אלהים אחרים, והנה יניקת הקליפות הוא משם אלהי"ם דעיבור, ויכולים לינק מאלהי"ם דיניקה גם כן, אלא שהוא באמצעות האחוריים היותר חיצונים שהם אלהי"ם דעיבור שהם עיקר אחיזתם, ע"כ.

וכתב השמן ישון (אות לז עפ"י ע"ס ש"מ פ"ג), כי ב' בחינות הם השמות אלהי"ם הנזכרים, א. בחינת המוחין דאלהי"ם שהם חב"ד דעיבור ויניקה שבזו"ן דאצילות, ב. בחינת הכלים של המוחין הנזכרים אשר גם הם שמות אלהי"ם, והם החתימו חותמם בכלים דבריאה יצירה ועשיה התחתונים, (אשר בשתי בחינות הנזכרים יש ק"כ צירופי אלהי"ם המתפשטים עד סיום זו"ן דעשיה), ע"כ.

וזה שאמר והטעם שאחיזת החיצונים היא בשמות אלהי"ם, הטעם הוא, כי שם זה דאלהי"ם מתפשט מדרגות רבות דהיינו שהשם אלהי"ם יש בו ק"כ צירופים המתפשטים עד סוף העשיה (וכנ"ל נהקדמה וכלהלן), עד שבסוף מדריגה האחרונה של השם אלהי"ם מן השמרים שהם הסיגים של (ה"ג) היין שהוא המוחין אשר בו בשם אלהי"ם, דהיינו שמהסיגים דמוחין דאלהי"ם יוצא מסופם שהוא בסוף העשיה בחינת הקליפות הנקראות אלהים אחרים, כנזכר בזהר בסבא דמשפטים בדף צו ע"א (ונציאונו כן ו עמ' שמג והלאה) על פסוק (מהל"ס מו ט) מלך אלהי"ם על גויים כו', הרי שמקום משכן הקליפות הוא בסיום הק"כ צירופי אלהי"ם שהוא בסוף העשיה.

ג' אלהי"ם דקטנות עם הכולל עולים כמספר גרו"ן ששם אחיזת מצרים ועתה מבאר את "ראשית" יניקת קליפת מצרים ופרעה ושריו בז"א דאצילות, ואמר והענין הוא, כמבואר אצלנו (נמנו"ש ה"ל נהקדמה), כי שלשה מוחין

והעיבור, והם סוד שלשה שמות אלהי"ם ומשם נאחזים קליפת מצרים ופרעה שהוא נאחז בבחינת העורף שבאחורי הדעת, ושלשה שרי פרעה הם שר המשקים ושר האופים ושר הטבחים שהם מסוד שלשה אלהי"ם הנזכרים כמבואר אצלנו בדרוש בפני עצמו ועיין שם היטב. ויניקתם הוא משם משלשה אלהי"ם שבשלש המוחין אלו דעיבור.

וזהו סבת היותם נקרא אלהים אחרים, כי אחרים הוא בגימטריא כמנין גרו"ן, שהם בגימטריא שלשה שמות אלהים הנזכרים המתפשטים בגרון, ועל ידי התפשטותם אל מדריגות רבות יוצא מהם השמרים בסיום התפשטותם, ונעשים אחרי"ם, כמנין גרו"ן, ששם

מתוק מדבש

חב"ד יש בזמן הקטנות שהוא היניקה ובזמן העיבור, והם סוד שלשה שמות אלהי"ם ומשם נאחזים קליפת מצרים ופרעה, ומפרש ואמר שהוא פרעה נאחז ויונק בבחינת העורף שבאחורי הדעת ששם כללות הג' שמות אלהי"ם, ושלשה שרי פרעה הם ג' פרטים שתחת יד פרעה (סה"פ ללה"ן), והם שר המשקים כנגד הקנה שבו מתלבש מוח החכמה, ושר האופים כנגד הושט שבו מתלבש מוח הבינה, ושר הטבחים כנגד הוורידין והמזרקים של הדם שבהם מתלבש מוח הדעת, שהם שרשם של ג' השרים הם מסוד שלשה אלהי"ם הנזכרים דמוחין דקטנות, כמבואר אצלנו בדרוש בפני עצמו בשער הפסוקים (פר' וישנ דף יס ט"ג) ועיין שם היטב, ויניקתם של הג' שרים (ה"ג) היא משלשה אלהי"ם שבשלש המוחין אלו דעיבור ויניקה, (וכמנזכר לעיל).

וממשיך ואמר וזהו שיניקת הקליפות הם משלשה שמות אלהי"ם, הוא מסבת היותם הקליפות (ה"ג) נקראים אלהים אחרים, כי תיבת אחרים הוא בגימטריא רנ"ט כמנין תיבת גרו"ן, שהם ר"ל תיבת אחרי"ם ותיבת גרו"ן כל אחד מהם הוא בגימטריא שלשה שמות אלהים הנזכרים, שהם המוחין חב"ד דקטנות המתפשטים בגרון, ור"ל שג' שמות אלהי"ם עולים רנ"ח ועם הכולל הם רנ"ט כמספר אחרי"ם וכמספר גרו"ן, ועל ידי התפשטותם של הג' שמות אלהי"ם אל מדריגות רבות של ק"כ צירופי אלהי"ם כדלהלן, יוצא מהם השמרים של היין שהם סיגי המוחין בסיום התפשטותם בסוף העשיה, ששם הם קליפות גמורות, ונעשים הג' אלהי"ם הנזכרים אלהים אחרי"ם, ותיבת אחרי"ם

ראשית יניקתם ששם הוא מצר העליון אשר שם אחיזת מצרים כמבואר אצלנו.

ואמנם « שיעור התפשטות שם אלהי"ם הוא עד שיעור ק"ך צירופים שיש בו כנודע כי כל תיבת בת חמש אותיות בונה ק"ך בתים, ואלו הק"ך צירופים הם בבחינת מדריגת הקדושה, והם מתחילין

מתוק מדבש

הוא כמנין גרו"ן, ששם בגרון ראשית יניקתם של הקליפות ששם הוא מצר העליון של הגוף אשר שם בגרון אחיזת קליפת מצרים ופרעה וג' שריו כמבואר אצלנו (נשער הפסוקים הנ"ל).

כל תיבה בת חמש אותיות מצטרפים האותיות בק"כ אופנים להבין המאמרים הבאים בעזה"י, נקדים משנה אחת שבספר יצירה, ודע כי מה שקורא בספר יצירה "אבנים" הכונה לאותיות, ומה שקורא "בתים" הכונה לתיבות. ובשער הכונות קורא ל"בתים" הנ"ל בשם צירופים, כי הם נעשים מצירופי האותיות בכמה אופנים.

וזה לשון ספר יצירה (פ"ד משנה טו), שתי אבנים בונות שני בתים, פירושו כי ב' אותיות כגון א' ב' משתנים האותיות לשתי תיבות א"ב ב"א, שלש אבנים בונות ששה בתים פירושו שאות הניתוסף מצטרף לב' בתים הנ"ל בכל אופן שאפשר, ונמצא כי אות הניתוסף מוסיפים בכל צירוף, מלפניו, ובין האותיות, ואחריו, כגון א"ב ג' שניתוסף אות ג' בג' מקומות של צירוף א"ב, מלפניו, ובין האותיות, ומלאחריו, כזה, גא"ב אג"ב אב"ג, וכן הוא בצירוף ב"א, כזה, גב"א בג"א בא"ג, הרי שג' אותיות הנקראים אבנים בונות ששה תיבות הנקראים בתים, וכן על זה הדרך ארבע אבנים בונות ארבעה ועשרים בתים, חמש אבנים בונות מאה ועשרים בתים וכו', מכאן ואילך צא וחשוב מה שאין הפה יכול לדבר ואין האוזן יכולה לשמוע, עכ"ל.

והנה נתבאר כי יש ג' שמות אלהי"ם דחב"ד דקטנות בגרון דז"א, לזה אמר ואמנם « אבל שיעור התפשטות שם אלהי"ם בכלים של המוחין דעולמות בי"ע (שמן ששון אום לז) הוא עד שיעור ק"ך צירופים שיש בו, כנודע מספר יצירה הנ"ל בהקדמה כי כל (ס"ג) תיבה בת חמש אותיות בונה ק"ך בתים פירוש כי כל תיבה שיש בה חמש אותיות כמו תיבת אלהי"ם או תיבת אליה"ו, משתנים סדר האותיות לק"כ אופנים ונעשה מזה ק"כ תיבות הנקראים בספר יצירה בתים על דרך שנתבאר לעיל בהקדמה, ואלו הק"ך צירופים הם בבחינת

מז"א דבריאה עד סוף העשיה כמבואר אצלנו באדרא רבא דף קכ"ח דיתב על כורסיא דשביבין כו', ומשם ולמטה הם הקליפה הנקרא אלהים אחרים, וכל יניקת הקליפה היא מן ק"ך צירופים האלו, אף על פי שהם קדושה גמורה, בסוד יין העליון אשר השמרים שהם הקליפה נאחזים בו.

והנה יניקת ארץ מצרים ופרעה אינה מכל ק"ך צירופי שם אלהי"ם רק מן מ"ח צירופים האחרונים שבו, התלויים בכ' אותיות י"ם

מתוק מדבש

מדריגת הקדושה, והם מתחילין מז"א דבריאה עד סוף פרצופי העשיה כמבואר אצלנו בשער מאמרי רשב"י (דף לט סוט"ד) על מה שאמר באדרא רבא דף קכ"ח ע"ב דיתב על כורסיא דשביבין כו', שמתפשטים ק"כ צירופי אלהי"ם עד סוף העשיה, ומשם ולמטה דהיינו תחת העשיה הם (ס"ג) הקליפות הנקראות אלהים אחרים, וכל יניקת (ס"ג) הקליפות היא מן ק"ך צירופים האלו שבבי"ע, אף על פי שהק"כ צירופי אלהי"ם הם קדושה גמורה, וק"כ צירופי אלהי"ם הם בסוד יין העליון הרומז אל הקדושה, אשר השמרים שתחת היין שהם (ס"ג) הקליפות נאחזים בו ביין העליון ויונקים ממנו.

סדר אותיות הצירוף הוא סוד המשכת השפע מהמקור

להבין המאמרים הבאים בעזה"י, נקדים מה שכתב הרב ז"ל בע"ח שער טנת"א פ"ז (עס פירוש כנס שלמה עס אות י"א), וז"ל בקיצור, סוד הצירופים שבספר יצירה, הענין הוא שכל הכחות לא יפעלו אלא בסוד חזרתן אל מקוריהם, ואז יושפע עליהם שפע רב וחזק לשיוכלו הם לפעול פעולתם בחוזק, וזהו סוד המליך אות פלוני הנזכר בספר יצירה, כי יחדה וקשרה אל שרשה, ואז הוציא פעולה אחת ממנה, ע"כ מע"ח, פירוש הענין הוא, כי אות הראשונה של הצירוף, נתיחדה ונתקשרה בשרשה ומקורה העליון, כדי להמשיך שפע משם, ואז היא נעשית בחינת כתר אל האותיות שלמטה ממנה ומולכת עליהם, ומצטרפת ומתחברת עמהם יחד כדי שיושפע השפע ממנה לאות השניה ומאות השניה, לאות השלישית, ועל ידי זה יוצאת הפעולה של הצירוף ההוא מביניהם.

יניקת פרעה ממ"ח צירופי אלהי"ם היוצאים מאותיות י"ם של אלהי"ם וממשיך ואמר והנה יניקת הקליפות של ארץ מצרים ופרעה אינה מכל ק"ך צירופי שם אלהי"ם הנזכרים, רק יניקתם היא מן מ"ח צירופים

מִן אֱלֹהִים, כְּנוּדַע כִּי כ"ד צִירוּפִים מִתְחִילִים בְּאוֹת א' וְכ"ד בְּאוֹת ל' וְכ"ד בְּאוֹת ה' וְכ"ד בְּאוֹת י' וְכ"ד בְּאוֹת מ', וּמִסְפַּר כּוֹלָם הֵם ק"ך צִירוּפִים.

וְזֶה סוּד מִי ה' אֲשֶׁר אֲשַׁמַּע בְּקוֹלוֹ, כִּי בִכַח יִנִּיקְתוּ מִן מ"ח צִירוּפִים הָאֲחֵרוֹנִים שֶׁכִּנְגַד שְׁנֵי אוֹתִיּוֹת מ"י שֶׁל אֱלֹהִים, הִיָּה כּוֹפֵר בְּשֵׁם הַהוֹי"ה, לְפִי שֶׁאֵם מוֹחִין דְּהוֹי"ה דְּגִדְלוֹת הֵיוּ מִתְגַּלִּים הִיתָה יִנִּיקְתוּ מִן אוֹתִיּוֹת מ"י שֶׁל אֱלֹהִים דְּעִיבוֹר מִתְבַּטֶּלֶת כְּנוּדַע, וּבְרֵאוֹתוֹ שֶׁהִיָּה לוֹ אִזּוּ יִנִּיקָה וְאֲחִיזָה שֶׁם בְּאוֹתִיּוֹת מ"י שֶׁל אֱלֹהִים הִיתָה הוֹרֵאתָה כִּי לֹא נְגִלִית הַהוֹי"ה וְלִכֵּן הִיָּה כּוֹפֵר בְּשֵׁם הַהוֹי"ה.

מתוק מדבש

הָאֲחֵרוֹנִים שֶׁכִּנְגַד שֶׁבְּשֵׁם אֱלֹהִים, הַתְּלוּיִים וּמִתְחִילִים בְּב' אוֹתִיּוֹת י"ם מִן אֱלֹהִים כְּדִמְפָרֵשׁ וְאִזִּיל, כְּנוּדַע (צַע"מ ט"ז סוֹפ"ו) כִּי כ"ד צִירוּפִים מִתְחִילִים בְּאוֹת א' שֶׁל אֱלֹהִים, וְכ"ד צִירוּפִים מִתְחִילִים בְּאוֹת ל' שֶׁל אֱלֹהִים, וְכ"ד צִירוּפִים מִתְחִילִים בְּאוֹת ה' שֶׁל אֱלֹהִים, וְכ"ד צִירוּפִים מִתְחִילִים בְּאוֹת י' שֶׁל אֱלֹהִים, וְכ"ד צִירוּפִים מִתְחִילִים בְּאוֹת מ' שֶׁל אֱלֹהִים, וּמִסְפַּר כּוֹלָם דְּהֵיִינוּ ה' פְּעָמִים כ"ד צִירוּפִים הֵם בִּיחַד ק"ך צִירוּפִים.

וְהִנֵּה אַחַר אֲשֶׁר בִּיָּאֵר בְּאוֹרֵךְ עֲנִין אֲחִיזַת פְּרַעָה וּמִצְרִים בְּשֵׁם אֱלֹהִים, מִבְּאֵר הָרֵב ז"ל הַטַּעַם שֶׁפְּרַעָה הִיָּה כּוֹפֵר בְּשֵׁם הַהוֹי"ה וּמוֹדָה בְּשֵׁם אֱלֹהִים, וְזֶה שֶׁאֲמַר וְזֶה סוּד מֵה שֶׁאֲמַר פְּרַעָה (שְׁמוֹת ה' ג) מִי הוֹי"ה אֲשֶׁר אֲשַׁמַּע בְּקוֹלוֹ, פִּירוּשׁ כִּי בִכַח יִנִּיקְתוּ שֶׁל פְּרַעָה מִן מ"ח צִירוּפִים הָאֲחֵרוֹנִים שֶׁכִּנְגַד ר"ל הַתְּלוּיִים מִן (ס"ג) שְׁתֵּי אוֹתִיּוֹת מ"י שֶׁל אֱלֹהִים כְּנִזְכָּר לְעִיל, לִכֵּן הִיָּה כּוֹפֵר בְּשֵׁם הַהוֹי"ה, לְפִי שֶׁאֵם מוֹחִין דְּהוֹי"ה דְּגִדְלוֹת הֵיוּ מִתְגַּלִּים בְּז"א, הִיתָה יִנִּיקְתוּ שֶׁל פְּרַעָה מִן אוֹתִיּוֹת מ"י שֶׁל אֱלֹהִים דְּמוֹחִין דְּעִיבוֹר מִתְבַּטֶּלֶת כְּנוּדַע בְּשַׁעַר הַפְּסוּקִים פְּרַשְׁתָּה בָּא (דף כ"ט ג), וּבְרֵאוֹתוֹ פְּרַעָה הִרְשַׁע שֶׁהִיָּה לוֹ אִזּוּ יִנִּיקָה וְאֲחִיזָה שֶׁם בְּמ"ח צִירוּפִי אֱלֹהִים הַתְּלוּיִים בְּאוֹתִיּוֹת מ"י שֶׁל אֱלֹהִים, הִיתָה הוֹרֵאתוֹ ר"ל הִבְנַתוֹ שֶׁל פְּרַעָה כִּי לֹא נְגִלִית הַהוֹי"ה דְּגִדְלוֹת בְּז"א, וְלִכֵּן הִיָּה כּוֹפֵר בְּשֵׁם הַהוֹי"ה שֶׁאֲמַר מ"י הוֹי"ה אֲשֶׁר אֲשַׁמַּע בְּקוֹלוֹ, וְהֵיִינוּ שֶׁאֲחִיזְתוּ בְּאוֹתִיּוֹת מ"י שֶׁל שֵׁם אֱלֹהִים זֶה גֵרַם שֶׁיֵּאֲמַר מ"י הוֹי"ה.

ואמנם השם יתברך כדי להכניעו הכה אותו עשר מכות מן ג' אותיות אל"ה משם אלהי"ם, אשר הוא לא היה נאחז ויונק מהם וזה מה שכתוב למען שתי אותותי "אלה" בקרבנו, רצה לומר כי שלש אותיות אל"ה דאלהי"ם אשר לא היה לפרעה אחיזה ויניקה בהם, היה רוצה להכותו על ידם, ולחברם עם שתי אותיות מ"י אשר בקרבנו של פרעה שהוא יונק מהם, ועל ידי התחברותם יושלם שם אלהי"ם, שהוא כח הדין ואז יכהו על ידו.

ואל תתמה אם מצרים ראש הממלכות כי ראש ארבע נהרות גן עדן הוא פישון ואם כן איך יונק משתי אותיות אחרונות של אלהי"ם,

מתוק מדבש

הקב"ה צירף אותיות "אלה" ל"ים" והשלים השם אלהי"ם והכה את פרעה ואמנם השם יתברך כדי להכניעו את פרעה הרשע הכה אותו עשר מכות מן ג' אותיות אל"ה משם אלהי"ם, אשר הוא פרעה לא היה נאחז ויונק מהם כי כל יניקת פרעה היתה רק מב' אותיות מ"י שבשם אלהי"ם וכנ"ל, וזהו מה שכתוב (שמות י ב) למען שתי אותותי "אלה" בקרבנו, רצה לומר כי שלש אותיות אל"ה דאלהי"ם אשר לא היה לפרעה אחיזה ויניקה בהם, היה רוצה הקדוש ברוך הוא להכותו על ידם, ולחברם ר"ל על ידי שיחבר את ג' אותיות אל"ה של השם אל"הים עם שתי אותיות מ"י של השם אלהי"ם אשר כבר נמצא בקרבנו של פרעה מפני שהוא יונק מהם, ועל ידי התחברותם של אותיות אל"ה עם אותיות מ"י יושלם חמש אותיות של שם אלהי"ם שהוא שלימות כח הדין, ואז יכהו על ידו של כח הדין. (צ"ג ס"ד עמ' קיז ע"א).

סוד י"ם דאלהי"ם הם כנגד ג' שערי בינה והם היותר חשובים וחוזר לבאר את אחיזת פרעה ומצרים באותיות מ"י של אלהי"ם, ואמר ואל תתמה אם מלכות מצרים שהיא ראש הממלכות, והראיה לזה כי ראש ארבע נהרות היוצאין מן גן עדן הוא פישון כמו שכתוב (נחלשים ז י יא) ונהר יוצא מעדן וגו' והיה לארבעה ראשים, שם האחד פישון וגו', שהוא הנילוס נהר מצרים (רס"), הרי שמצרים הוא ראש הממלכות, ואם כן יש לתמוה איך פרעה מלך מצרים יונק משתי אותיות אחרונות מ"י של שם אלהי"ם, שלכאורה הם גרועות במעלה מהאותיות הראשונות שבשם אלהי"ם.

בעבור כי הנה אותיות מ"י מעולות מאותיות אלה וכנזכר בסבא דמשפטים על פסוק מי אלה כעב תעופינה, מ"י הוא למעלה מאל"ה, כמבואר סודו אצלינו.

ובאולי כי כנגד שתי אותיות אלו דמ"י הם סוד חמשים ימים שבין פסח לעצרת והם סוד חמשים שערי בינה דגדלות כנגד החמשים דקטנות, ואלו הם אותיות מ"י כמבואר אצלינו.

מתוק מדבש

ומתרץ ואמר שאל תתמה על זה, בעבור כי הנה אותיות מ"י של שם אלהים' הם מעולות מאותיות אל"ה של שם א'להים וכנזכר בזהר בסבא דמשפטים (דף קה ע"א וצמ"אורנו כרך ו' עמ' תנ"א) על פסוק (ישעיה ס ט) מ"י אל"ה כעב תעופינה, כי אותיות מ"י של שם אלהים' הוא בחצי העליון של הבינה שאינה מתלבשת בז"א, ולכן היא נעלמת ושואלים עליה מ"י היא, ולכן הוא למעלה במדריגה מאותיות אל"ה של שם א'להים שבחצי התחתון של הבינה המתלבש בתוך הז"א עם המוחין שלו, ועל שם הו"ק דז"א שכל אחד כלול מו"ק שעולה מספר אל"ה, לכן נקרא חצי התחתון של אימא בשם אל"ה, כמבואר סודו אצלינו (ע"ס של"ס פ"ב).

ואמר רבי חיים ויטאל ז"ל, ובאולי אפשר לפרש כי כנגד שתי אותיות אלו דמ"י של שם אלהים', כנגדם הם סוד חמשים ימים שבין פסח לעצרת, והם סוד חמשים שערי בינה דגדלות הנכנסים בז"א לאט לאט בימי העומר כמבואר לקמן בדרוש י' (דף פד סוט"ד), שנכנסים בזו"ן במשך ימי העומר החמשה חסדים וחמש הגבורות, וכללותם וכללות כללותם, הרי הם ז' בחינות חסדים וגבורות שכל אחד כלול מז' הרי מ"ט בחינות חסדים וגבורות הנכנסים בז"א ונוקבא במ"ט ימי העומר, והם כנגד החמשים שערי בינה דקטנות שבז"א, ואלו הן' שערי בינה דקטנות הם אותיות מ"י של שם אלהים' כמבואר אצלינו (פע"ס פ"ז דף קיט סוט"ד).

כתב השמן ישון (אום לה) וזה לשונו, ולעניות דעתי נראה אפשר דחמשים שערים דקטנות הם חמשים יום דקודם פסח, שבכל שנה הוא ענין התעוררות, כמו שהיה בגלות מצרים, והחמשים [שערים] דגדלות הוא פשוט כנזכר לקמן בדרושי העומר שחוזרים [בתוך זו"ן] כל המוחין דגדלות שנסתלקו מיום א' דפסח, לבא לאט לאט עד שבועות, עכ"ל.

והנה להיות כי הנה הצירופים שהתחלתם בשתי אותיות מ"י הם כ"ד צירופים מתחילים באות י', וכ"ד צירופים מתחילים באות מ', ושניהם הם מ"ח צירופים לכן נקרא ארץ מצרים על שם ארץ ח"ם וכמו שאמר הכתוב נפלאות בארץ ח"ם, על היותם יונקים ממ"ח צירופים הנזכרים, גם זהו סוד חם בן נח אבי מצרים כמו שאמר הכתוב בני חם כוש ומצרים.

מתוק מדבש

ומה שכתוב לקמן בדרוש ט' כי ימי העומר הם ימי הקטנות, הוא כי כיון שאין המוחין גדולות נכנסים בפעם אחת אלא הם נכנסים לאט לאט במשך נ' ימים, הרי הז"א עדיין בבחינת קטנות עד שיגמרו ליכנס כל המוחין דגדלות.

יניקת מצרים מ"חם" צירופי אלהי"ם ולכן נקראת ארץ "חם" והנה להיות (ה"ג) כי המ"ח צירופים של האותיות של השם אלהי"ם, שהתחלתם בשתי אותיות מ"י של השם אלהי"ם, ששם יניקת קליפת מצרים, הם נחלקים לב' חלוקות, באופן זה, כ"ד צירופים מתחילים באות י', וכ"ד צירופים מתחילים באות מ' כמבואר ענינם לעיל (נמור א' נאור), ושניהם הם מ"ח צירופים, (ה"ג) לכן נקראת ארץ מצרים על שם ארץ ח"ם שהאותיות מ"ח נהפכים לתיבת ח"ם, וכמו שאמר הכתוב (מהללס קו כא-כז) עושה גדולות במצרים, נפלאות בארץ ח"ם, על היותם מצרים יונקים ממ"ח צירופים הנזכרים, גם זהו סוד חם בן נח אבי מצרים כמו שאמר הכתוב (נלאשית י (ה"ג) ובני חם כוש ומצרים ופוט וכנען, שגם חם בן נח לקח את כח שתי אותיות מ"י מהשם אלהי"ם שהם בונות מ"ח צירופים כמו שלקח מצרים בנו (ספר הליקוטס פ"י ז'א דף לז ט"ג), ולכן חם מתייחס למצרים בנו מחמת ששניהם יונקים ממ"ח צירופי אלהי"ם.

הנה לעיל בטור א (עמ'...) ביאר הרב ז"ל שפרעה ינק מג' שמות אלהי"ם חב"ד דקטנות, ולעיל (נעמ'...) ביאר הרב ז"ל שפרעה ינק רק ממ"ח צירופי אלהי"ם התלויות מב' אותיות אחרונות שבשם אלהי"ם, ולפי"ז יוצא שינק משם אלהי"ם דחכמה משמונה צירופים היוצאים מאות י', ושמונה צירופים היוצאים מאות ס', הרי י"ו צירופי אלהי"ם, ועל דרך זה ינק מי"ו צירופים שבשם אלהי"ם דבינה, ומי"ו צירופים שבשם אלהי"ם דדעת, הרי שינק ממ"ח צירופי אלהי"ם שבג' מוחין חב"ד דקטנות הז"א.

והנה פרעה הרשע היה חושב כי כיון שז"א הנקרא ברא בוכרא חזר להתעלם תוך אימא בסוד העיבור שחס ושלום לא יחזור לקדמותו להתגלות ולצאת לחוץ מבטן אימא עילאה, ועל ידי כן גם בני ישראל התחתונים הנקראים ישראל על שמו של ז"א הנקרא ישראל גם הם ישארו בגלות תוך מצרים כיון שישראל העליון השולט עליהם נתבטל חס ושלום מציאותו.

לכן שלח לו השם יתברך על ידי משה, כה אמר ה', בני בכורי ישראל, לרמוז אל הבן בכור העליון הנקרא ישראל, כי קיומו

מתוק מדבש

מכת בכורות היתה מפני שכפר פרעה בקיום הז"א
הנקרא בני בכורי ישראל

וחזור לבאר ענין כפירת פרעה במציאות הז"א בבחינת הגדלות שבו, וזה שאמר והנה פרעה הרשע היה חושב כי כיון שז"א הנקרא ברא בוכרא כשהוא בבחינת הגדלות שבו כדמפרש להלן, חזר להתעלם תוך אימא בסוד העיבור שהמוחין דגדלות שהוא פרצוף הפנימי נסתלק מהז"א וחזר לשרשו להיות בעיבור באימא, (וכנ"ל דף עט ט"ב, לעיל עמוד...), והיה פרעה חושב שחס ושלום לא יחזור פרצוף הפנימי דז"א לקדמותו להתגלות ולצאת לחוץ מבטן אימא עילאה להנהיג את העולם, וכל הנהגת העולם תהיה משם אלהי"ם דקטנות, ועל ידי כן שלא תהיה הנהגת העולם ממוחין דגדלות של הז"א, גם בני ישראל התחתונים הנקראים ישראל על שמו של ז"א הנקרא ישראל כשהוא במוחין דגדלות, כמו שכתוב (ימיה ז ג) קודש ישראל להוי"ה, שנקראים ישראל על שם הז"א שהוא שם הוי"ה, (כמנז"ל צוהר פרשת ויחי דף ר"ז ע"א), ולכן גם בני ישראל ישארו בגלות תוך מצרים היונקים משם אלהי"ם דקטנות וכנ"ל, כיון שישראל העליון שהוא פרצוף הפנימי דז"א השולט עליהם על בני ישראל נתבטל חס ושלום מציאותו ולא יחזור להנהיג את העולם.

וממשיך ואמר לכן שלח לו השם יתברך שהיא אימא שבה שם הוי"ה דס"ג (יפה טעם אומ"ה), שלחה לומר לפרעה הרשע על ידי משה, (שמות ד כג) כה אמר הוי"ה שהיא אימא, בני בכורי ישראל, לרמוז אל הבן בכור העליון שהוא הז"א הנקרא ישראל בגדלותו כשמקבל פרצוף הפנימי, כי קיומו קיים

קיים ולא נתבטל חס ושלום, והודיעו כי לפי שכפר במציאותו לכן יהיה נענש מדה כנגד מדה במכת בכורות, לפי שכפר בכן הבכור העליון יתברך, וזהו מה שאמר הכתוב ואם מאן אתה לשלח כו' הנה אנכי הורג בנך בכורך כו'.

וזהו מה שאמר הכתוב והיה כי ישאלך בנך מחר לאמר, כי הבן הבכור הנמשך מן הבן הקדוש הבכור העליון הוא אשר ישאלך שאלה זו, יען אליו נוגע זו השאלה כי בו היה רוצה פרעה לכפור בו ולעכב את ישראל בגלות תחת רשותו.

ונחזור לענין ראשון כי גלות מצרים סובב על שני קוטבים, הראשונה

מתוק מדבש

והוא בעיבור באימא, ולא נתבטל חס ושלום והוא עתיד להוולד, והודיעו השי"ת שהוא הבינה לפרעה הרשע, כי לפי שכפר במציאותו של גדלות הז"א, לכן יהיה נענש מדה כנגד מדה במכת בכורות, לפי שכפר בכן הבכור העליון יתברך שהוא פרצוף הפנימי דז"א, וזהו מה שאמר הכתוב (עיין שמות ד כג) ואם מאן אתה לשלח כו' ולפנינו בפסוק נאמר "ותמאן לשלחו", הנה אנכי הורג את בנך בכורך כו'.

וזהו מה שאמר הכתוב (שמות יג יד) והיה כי ישאלך בנך מחר לאמר מה זאת, כי הבן הבכור שהוא עם ישראל הנמשך מן הבן הקדוש הבכור העליון שהוא ז"א בגדלותו, הוא אשר ישאלך שאלה זו מהו קדושת הבכור שנצטוונו על פדיונו, יען אליו אל כלל ישראל הנקראים בן בכור כנ"ל, נוגע זו השאלה כי עם ישראל נמשכת נשמתם מהז"א דאצילות בגדלותו הנקרא בכור העליון, והתשובה היא כי בו בפרצוף הפנימי דגדלות הז"א היה רוצה פרעה הרשע לכפור בו שאין הנהגתו קיימת ח"ו, ורק הנהגת קטנות הז"א קיימת בעולם, ועל ידי כן לעכב את ישראל בגלות ולהשאירם תחת רשותו, והשי"ת ברחמיו הוציא את פרצוף הפנימי דז"א מאימא בסוד הלידה כדלקמן, ונתגלה קדושת הבכור שהוא ז"א בגדלותו, ועל ידי זה נתקדשו בכורי ישראל.

גלות ישראל בתוך מצרים הוא סוד סילוק המוחין מהז"א ונחזור לענין ראשון לבאר הטעם שהיו בני ישראל בגלות ובשעבוד בחומר ובלבנים, וזה שאמר כי גלות בני ישראל בארץ מצרים סובב על שני קוטבים

הוא, ענין ישראל העליון ז"א, שחזר ליכנס בסוד העיבור בבחינת תלת כלילן גו תלת, והוא עצמו ענין גלות ישראל התחתונים תוך מצרים. והשנית הוא, כי מחמת עלייתו למעלה כנזכר, נסתלק ממנו בחינת התפשטות החמשה חסדים המתפשטים בשש קצוות כנודע ונתעלו למעלה בשרשם במוח הדעת שבו במקום הגרון שבו ששם הוא סיום היסוד דאימא שבתוך ז"א כנודע, ושם בגרון הוא אחיזת קליפת מצרים שהוא מקום צר כמבואר אצלנו, ולא היה אז מאיר מוח הדעת בגופא דז"א, אלא בבחינת האחוריים של הלבושים של יסוד דאימא שהם עשרה דמים הנזכרים לעיל.

מתוק מדבש

וסיבות, סיבה הראשונה הוא, ענין ישראל העליון שהוא ז"א, שחזר פרצוף הפנימי דז"א ליכנס בתוך אימא בסוד העיבור והיינו שנסתלקו המוחין דגדלות מהז"א, ונשאר רק בבחינת תלת כלילן גו תלת שהם המוחין דעיבור (והמומין דיניקה היו דוממים בתוך הז"א, וכנ"ל מש"ס אות יא והמו"ם), והוא עצמו מה שהז"א במוחין דקטנות, הוא ענין גלות ישראל התחתונים תוך מצרים שהם בהנהגת הקטנות.

שעבוד הקשה הוא ענין אחיזת הקליפות בשפע הדעת

וסיבה השנית הוא, כי מחמת עלייתו של כלי הפנימי שהוא המוחין דגדלות של ז"א למעלה באימא כנזכר, על ידי זה נסתלק ממנו מהז"א בחינת התפשטות החמשה חסדים המתפשטים בשש קצוות כנודע (ע"ס שכ"ה תחילת דרוש ג), וגם נסתלקו מהז"א החמש גבורות (כנזכר לעיל דף עט ט"ג, ולקמן דף פד ט"ג תמי' דרוש ט'), ונתעלו החסדים והגבורות למעלה בשרשם במוח הדעת שבו שבז"א, שהוא במקום הגרון שבו ששם בגרון הוא סיום היסוד דאימא שבתוך ז"א, כנודע (ע"ס של"א פ"ג) כי היסוד דאימא מסתיים בגרון דז"א, ועטרת היסוד מתפשט בגוף תפארת דז"א עד החזה, ושם בגרון שבתוכו היסוד דאימא עם החסדים וגבורות דדעת, שם הוא אחיזת קליפת מצרים שהוא מקום צר כמבואר אצלנו בשער הפסוקים פר' וישב (דף יט סוט"ג), ולא היה אז מאיר מוח החסדים והגבורות של הדעת בגופא דז"א, אלא מוח הדעת האיר בגופא דז"א רק בבחינת האחוריים של הלבושים של יסוד דאימא שהם עשרה שמות אהי"ה בריבוע כזה, א' א"ה אה"י אהי"ה, שכל אחד עולה מ"ד כמספר ד"ם, שהם עשרה דמיו"ם הנזכרים לעיל (דף עט ט"ג), והם לבושים אל החמשה חסדים וחמש הגבורות.

ושני עניינים אלו הם אחוזים יחד, כי טעם התחתון גורם אל העליון כי לכך הוצרך לחזור לבחינת תלת כלילן בתלת.

וזהו מה שכתוב ביחזקאל ואעבור עליך ואראך מתבוססת בדמיך כו', רצה לומר כי סיבת היותך מתבוססת בעבודות קשות בחומר ובלבנים הוא בסיבת דמיך, רצה לומר כי בסיבת אלו העשרה דמים שהם המאירים ומתפשטים בז"א, לכן יש התגברות ויניקה אל החיצונים

מתוק מדבש

ושני עניינים אלו של הסתלקות המוחין דגדלות הז"א ועליית החסדים והגבורות במוח הדעת דז"א הם אחוזים יחד, כי טעם התחתון ר"ל הענין השני של עליית החסדים והגבורות בשרשם כדי שלא יינקו פרעה ומצרים, גורם אל העליון הוא גורם אל הענין הראשון, שיסתלקו המוחין דגדלות מהז"א ואז על ידי זה יוכלו החסדים והגבורות לעלות לשרשם, כי לכך שלא יינקו פרעה ומצרים מהחור"ג דדעת המתפשטים בגופא דז"א, הוצרך הז"א לחזור לבחינת תלת כלילן בתלת והיינו שיסתלקו מהז"א המוחין דגדלות וישאר במוחין דעיבור ויניקה בלבד, ואז יעלו כל החור"ג דדעת לשרשם, ויניקת מצרים לא תהיה כי אם מלבושי החסדים והגבורות בלבד.

הרי נתבאר כי הסתלקות המוחין דגדלות מהז"א גרם את גלות בני ישראל במצרים, ואחיזת מצרים בהתפשטות לבושי החסדים והגבורות מהחזה דז"א ולמטה שהם י' הדמים, גרם את השעבוד הקשה. גם בזה יובן מה שאמר הרב ז"ל בתחילת הדרוש דף עט סוף ט"ב (עמו'...) כי אם יש פגם באיזה ספירה אז מסתלק השפע מהספירה ההיא ולכן נסתלקו המוחין דגדלות מהז"א, הכונה היא שאחיזת מצרים היא בשפע הדעת שבז"א, וכדי שיוכלו החסדים וגבורות דדעת להסתלק מהז"א, הוכרח מקודם להסתלק המוחין דגדלות, ואחר כך נסתלקו החסדים וגבורות דדעת, ונשארו רק לבושי החסדים והגבורות שמהם ינקו מצרים.

וזהו מה שכתוב ביחזקאל (טו ו) על גלות מצרים, שהקב"ה אמר לכנסת ישראל ואעבור עליך במצרים ואראך מתבוססת ונרמסת בדמיך כו', רצה לומר כי סיבת דהיינו הטעם שהיותך מתבוססת בעבודות קשות שהם בחומר ובלבנים הוא בסיבת דמיך, רצה לומר כי בסיבת אלו העשרה דמים דהיינו עשרה ריבועי אהי"ה העולים עשר פעמים ד"ם וכנ"ל, שהם המאירים ומתפשטים

בהם, ולכן נתגברו לשעבד את ישראל באלו העבודות הקשות. ולתקן ענין זה לכן ואומר לך בדמיך חיי, רצה לומר כי תמורת אלו הדמיי"ם אשר בסיבתם נשתעבדת ימשכו לך חיי"ם העליונים שהוא ענין לידת ז"א והתגדלותו, ואז יכנסו בו מוחין דגדלות הנקראים חיים שהם סוד אהי"ה יהו"ה אהי"ה כמבואר אצלנו על ידי חיים אלו תצאו מן הגלות^ט.

ולפי ששתי בחינות דמים הם דם טוהר ודם טמא לכן כפל ואמר

מתוק מדבש

בגוף הז"א מהחזה ולמטה, לכן יש התגברות ויניקה אל החיצונים בהם, ולכן נתגברו המצרים לשעבד את ישראל באלו העבודות הקשות בחומר ובלבנים.

סוד בדמיך חיי"י שהוא המשכת המוחין דגדלות שהוא החיים וממשיך ואמר ולתקן ענין זה של אחיזת החיצונים בעשרה דמים הנזכרים, לכן אמר הקב"ה לכנסת ישראל (נהמטן הפסוק טס) ואומר לך בדמיך חיי, רצה לומר כי תמורת אלו הדמיי"ם הנזכרים שינקו מהם החיצונים אשר בסיבתם נשתעבדת בעבודות קשות במקום זה, ימשכו לך חיי"ם העליונים שהוא ענין לידת פרצוף הפנימי של ז"א והתגדלותו, ואז אחר הלידה יכנסו בו מוחין דגדלות הנקראים חיים שהם סוד אהי"ה יהו"ה אהי"ה העולים ס"ח כמספר תיבת חיים, כמבואר אצלנו לעיל בדרוש ב' דתפילין (דף ט ט"ג), ולקמן בסוף דרוש ו' בענין החרוסת (וצנאורינו נעמ'...), וזה שאמר הקב"ה לכנסת ישראל "בדמיך חיי", כי על ידי חיים אלו שהם המוחין דגדלות שיכנסו בז"א תתבטל יניקת החיצונים מהדמים שבז"א, ועל ידי כן (ה"ג) תצאי מן הגלות^ט וכדמפרש להלן.

ב' דמיך בז"א וב' דמיך במלכות

ועתה מבאר כמה דרושים ורמזים בפסוק בדמיך חיי, בדמיך חיי, וזה שאמר ולפי ששתי בחינות דמים הם בז"א, חמש דם טוהר שהם לבושי חמשה החסדים, וחמש דם טמא שהם לבושי חמש הגבורות, לכן כפל הקב"ה

שתי פעמים בדמיך חיי בדמיך חיי, וגם נרמז במלת בדמיך כאלו אמר ב' דמיך.

ודע כי אלו עצמם הם סוד מה שאמרו זכרונם לברכה שהם שני דמים דם פסח ודם מילה, והענין הוא, כי דם מילה הם דם טוהר, כי הם מן החסד המתגלים בפומא דאמה יסוד דדכורא^(א), ודם פסח הוא כנגד הגבורות שהם בנוקבא כנודע, כי סוד הפסח הוא^(ב) בנוקבא^(ג) כנזכר בספר הזוהר ולסיבה זו תיקנו המסדרים ההגדה פסוק זה באמצע סדר הגדה ליל פסח^(ד).

מתוק מדבש

ואמר לכנסת ישראל שתי פעמים בדמיך חיי בדמיך חיי לרמוז אל שתי בחינות הדמים הנזכרים, וגם נרמז שתי בחינות הדמים במלת בדמיך כשתחלק תיבת בדמיך לשתיים כאלו אמר ב' דמיך.

ובדברי שלום (משנזכר עז) מוסיף רמז כי ב"פ בדמיך חיי כנגד זו"ן, ובכל אחד יש נוטריקון ב' דמיך כנגד חו"ג שבכל אחד מהם.

ודע כי אלו עצמם שתי בחינות הדמים הנזכרים בפסוק בדמיך חיי בדמיך חיי הם סוד מה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה בזהר בהעלותך (דף קמט ע"א וצנאורינו עמ' תלט) שהם סוד שני דמים דם פסח ודם מילה שבני ישראל נתנו על המשקוף ועל שתי המזוזות, ובזכותם נסתלק יניקת פרעה ומצרים מב' דמים הנזכרים שהם לבושי החסדים והגבורות שבזו"ן (רמ"פ צהגוז"י אות ו), ועל ידי כן יצאו בני ישראל ממצרים, והענין הוא, כי דם מילה הם רומזים על חמשה דם מוהר שבז"א, כי הם מן לבושי (ה"ג) החסדים המתגלים בפומא דאמה שהוא יסוד דדכורא^(א), ודם פסח הוא כנגד לבושי חמש הגבורות הנקראים דם טמא שהם בנוקבא כנודע בע"ח (של"ג פ"א ושל"ד פ"א), כי עיקר בנין הנוקבא דז"א הוא מהגבורות, כי סוד קרבן הפסח הוא^(ב) בנוקבא^(ג) כנזכר בספר הזוהר בהעלותך דף קנב ע"ב ברע"מ (וצנאורינו כרך יז עמ' תפז, ועיין גם צהשמטות הזהר נראשית דף קס ע"א וצנאורינו עמ' קמ והלאה), ולסיבה זו ר"ל לסוד זה המבואר כאן בפסוק ואעבור עליך ואראך מתבוססת בדמיך ואומר לך בדמיך חיי וגו', תיקנו המסדרים ההגדה לומר פסוק זה באמצע סדר הגדה ליל פסח^(ד), וגם תיקנו לומר פסוק שאחריו ותרבי ותגדלי ותבואי בעדי עדיים לסוד המבואר לקמן בדרוש ג' (עמ'...) שרומז על המוחין דגדלות שנכנסו בליל פסח בז"א (ש"ש אות מא).

מהתוק מדבש

אמר רבי מאיר פאפיר"ש ז"ל, נראה לי שמה שאמר הרב בפסוק בדמיך חיי, שרומז על דם מילה ודם פסח, שדם מילה הוא כנגד לבושי החסדים שהם דם טוהר, ודם פסח הוא כנגד לבושי הגבורות שהם דם טמא, על זה אמר כי פירוש הדברים הוא שעל ידי דם פסח ודם מילה לא היו יונקים קליפת מצרים ופרעה מן לבושי החסדים והגבורות של הדעת המתפשטים בזו"ן, לא דם נדות שהוא דם טמא מהנוקבא, ולא קריין שהוא בחינת דם טוהר מן הז"א, (ועיין צמס' נדה דף יג ע"ג שנקריין נאמר ידיכס דמים מלאו, ועיין ש"ס אות מז ללהלן מה שכתב צוה).

הקשה השמן ששון (אות מז), על מה שכתב הרב ז"ל ענין דם טוהר ודם טמא בז"א ובנוקבא, הנה באשה הם שייכים, וכדברי הרב ז"ל לעיל (עמ'..). ממס' נדה דף ... אבל איך הם שייכים בדכורא, ומתריץ כי לבושי החסדים והגבורות הם גם בדכורא בבחינת דם טוהר ודם טמא אלא שאינם מתגלים בו, ודם טוהר מתגלים על ידי המילה, ואח"כ בעת הזיווג נותן לנוקבא את החסדים והגבורות עם לבושיהם, ובה הם מתגלים בבחינת דם טמא ודם טוהר.

להבין ההג"ה דלהלן בעזה"י, נקדים כי רבי מאיר פאפיר"ש ז"ל כתב הגהותיו על ספר פע"ח, והם מסודרים בספר הנקרא בשם "אור זרוע", ומסדרי ספר שער הכוונות הכניסו הגהותיו בפנים הספר כאשר עיני הלומד תחזינה מסודרים כל ההגהות על מקומם, ובזה תבין את ההג"ה הבאה.

עוד נקדים מה שכתב בפע"ח פרק ז (דף קיט סוט"ד) וזה לשונו, ומה שחישב קליפת פרעה לעשות לז"א ר"ל למוחין דז"א כשהיה בעיבור בבטן המלאה דאימא, שאז היה וראשו על כרעיו ועל קרבו תלת כלילן בתלת, כך דנו אותו את אלוה מצרים, וע"י צליית קרבן הפסח ראשו על כרעיו ועל קרבו, שהוא תלת כלילן בתלת, על ידי זה צלו אותו את אלוה מצרים צלי אש, עכ"ל.

אמר רבי מאיר פאפיר"ש ז"ל צריך עיון במה שכתב הרב ז"ל כי סוד קרבן הפסח הוא בנוקבא (וכ"ה צפע"ס פ"א דף קטו סוט"ד), דהרי לקמן בפע"ח פ"ז (דף קיט סוט"ד הנ"ל נסקדמה) משמע דקרבן פסח שהוא הטלה הוא מקביל לז"א דקליפה, שעל ידי צליית קרבן פסח, דוגמתו הוא לקיים באלוה מצרים שהוא טלה מה שכתוב (דנמיס ז כה) פסילי אלוהיהם תשרפון באש כמבואר בזהר פינחס דף רנא ע"ב (וצמאורינו כן יל עמ' מקנח-מקנט), ומשמע דהיינו שקרבן פסח הוא כנגד הדכורא ולא כנגד הנוקבא, וצ"ע.

אמר רבי מאיר פאפיר"ש ז"ל, אל תתמה על זה שאמר הרב ז"ל שבנוסח ההגדה אומרים פסוק, ואעבור עליך ואראך מתבוססת בדמיך ואומר לך בדמיך חיי ואומר לך בדמיך

ונמצא כי ענין גאולת גלות מצרים היה על ידי נס גדול מאד, וזהו ענין גדולת נס יציאת מצרים, כי הנה עם מצרים ופרעה היו כל כך אחוזים ומשורשים לינק מן הדעת העליון דז"א, עד שגרם לחזור ז"א בסוד העבור בסוד תלת כלילן בתלת, שהיא בחינה בתכלית המיעוט והגירעון שאין למטה ממנה, והוצרך המאציל העליון לחזור להוליד את ז"א ולהגדילו בתכלית האחרון של ההגדלה כדי שיתבטל יניקת החיצונים משם מחמת תוקף האור הגדול ההוא, ועל ידי כן יצאו מן הגלות.

מתוק מדבש

חיי, כי אפשר שבנוסח הרב היה כתוב זה בהגדה כי כן הוא נוסח בני עדות המזרח, ובנוסח שלנו של בני אשכנז אינו.

הגדלת הז"א בגדלות שני ביטל יניקת מצרים ויצאו ישראל מהגלות וחזור הרב ז"ל לבאר ענין גאולת ישראל ממצרים, וזה שאמר ונמצא כי ענין גאולת בני ישראל מתוך גלות מצרים היה על ידי נס גדול מאד וכדמפרש ואזיל, וזהו ענין גדולת נס יציאת מצרים, כי הנה עם מצרים ופרעה היו כל כך אחוזים בקדושה (פ"ג) ומושרשים לינק מן הדעת העליון שבתוך הגרון דז"א, עד שגרם לחזור פרצוף הפנימי של ז"א בסוד העבור בתוך אימא, כי נסתלקו מהז"א המוחין דגדלות ונשאר רק במוחין דעיבור, שהוא בסוד תלת כלילן בתלת (ומוחין דיניקה היו דוממים צו, וכמבואר לעיל מהפ"ט אות יא), שהיא בחינה של מוחין דז"א בתכלית המיעוט והגירעון שאין למטה ממנה, והוצרך המאציל העליון שהוא אימא עלאה לחזור להוליד את פרצוף הפנימי של ז"א ולהגדילו בתכלית האחרון של ההגדלה שהוא גדלות שני כמבואר לקמן בדרוש ג (עמ'...) כדי שיתבטל יניקת החיצונים משם מהמוחין דקטנות ועשרה הדמים שבז"א מחמת תוקף האור הגדול ההוא של המוחין דגדלות, ועל ידי כן יצאו בני ישראל מן הגלות.

סיכום הדרוש בקצרה א. דור המבול והפלגה הם ניצוצות דק"ל שנה והם בני ישראל ועונשם וזיכוכם. ב. שרשם מהדעת שנתערב בקליפה ולכן נשתעבדו למצרים ופרעה שבעורף ואחורי הדעת. ג. בגלות מצרים נסתלקו מהז"א המוחין ונשארו רק יניקה ועיבור ומאירים רק לבושי הנה"י דאימא החיצוניים. ד. ביאור ה' דם טהור וה' דם טמא בזו"ן ה. ג' אלפי"ן שבשם מ"ה הוא רומז על ג' שמות אהי"ה שבגרון דז"א,

מתוק מדבש

ולמטה מהחזה דז"א, וביסוד דנוקבא. ו. אריכות הגלות תלוי בניקת החיצונים מהשמות אהי"ה ולא בהסתלקות שמות הוי"ה. ז. כפירת פרעה בשם הוי"ה והודאתו בשם אלהי"ם. ח. החיצונים שהם אלהי"ם אחרים יונקים מאלהי"ם קדושים. ט. יניקת מצרים מג' אלהי"ם דקטנות וממ"ח צירופים דאותיות מ"י דאלהי"ם. י. פרעה כפר בבחינת הז"א דגדלות הנקרא בכור ולכן קבל מכת בכורות. יא. סילוק המוחין ואחיזת מצרים בדעת קשורים יחד. יב. בדם פסח ודם מילה נרמז דם טהור ודם טמא. יג. הגדלת הז"א בתכלית ויצירת ישראל ממצרים.